

בבית המשפט העליון

רע"א 4686/07

בפני: כבוד השופטת א' פרוקצ'יה
כבוד השופט א' רובינשטיין
כבוד השופט ס' גובראן

המבקשת: פלונית

נגד

המשיבים: 1. הועדה הפסיכיאטרית המחוזית
2. היועץ המשפטי לממשלה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי
בתיק ע"ש 1088/07 שניתן ביום 30.4.07 על-ידי השופט
אברהם טל

בשם המבקשת: עו"ד רחל לוברמן

בשם המשיבים: עו"ד יעל מימון

פסק-דין

השופט א' רובינשטיין:

א. המבקשת אושפזה ביום 25.4.07 לאחר שהגיעה בעצמה לחדר המיון במרכז רפואי פסיכיאטרי. בבדיקה פסיכיאטרית בו ביום נמצא כי היא שרויה במצב פסיכוטי, לרבות מחשבות שווא וקולות שהיא שומעת. בתיעוד הרפואי נאמר כי היא סירבה לאשפוז. בהוראת סגן פסיכיאטר מחוזי בו ביום נקבע אשפוז כפוי דחוף. בועדת הערר לפי חוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א - 1991 שדנה בנושא באותו יום, ושהמבקשת הופיעה בפניה, טענה באת כוחה כי אין עילה לאשפוז כפוי לפי סעיף 9(א) או אף סעיף 9(ב) לחוק טיפול בחולי נפש. ועדת הערר נחלקה בדעותיה. דעת הרוב – שני פסיכיאטרים – סברה כי המבקשת מצויה במצב פסיכוטי פעיל, ונאמר כי היא "מסוכנת סיכון פיזי מידי וממשי לעצמה, עקב חוסר התובנה והמשך ההתנהגות הפסיכוטית, במיוחד בכל הנוגע לאוכל" (הכוונה לירידה רבה במשקל – א"ר). יו"ר הועדה, משפטן,

סבר כי אין מדובר במסוכנות מיידית לפי סעיף 9(א) אף כי אולי קיימת מסוכנות לא מיידית; לשיטתו, גם אם ההרזיה מסכנת את המבקשת – לא הוצגו לכך ראיות – אין הדבר עולה "כדי קיום התנאים לאשפוז על פי סעיף 9(א)".

ב. המבקשת ערערה לבית המשפט המחוזי בטענה כי לא נתקיימו התנאים לאשפוז כפוי. הדיון התקיים ביום 30.4.07, ועד אותו מועד כבר שוחררה המבקשת מן האשפוז. בית המשפט קבע כלהלן:

"מאחר והמערערת שוחררה מהאשפוז, ומבלי לדון בטענות המערערת נשוא הערעור, אני מוחק את הערעור. אין במחיקת הערעור כדי להביע דעה בדבר ההצדקה באשפוז של המערערת".

ג. (1) בבקשה הנוכחית – מיום 29.5.07 – נטען, כי זכאית היתה המבקשת שבית המשפט ידון בערעור ויקבע כי אשפוז נעשה שלא כדין, במיוחד כיון שהמדובר באשפוז ראשון.

(2) ביום 11.6.07 נתבקשה תשובה. בתגובת המדינה מיום 23.9.07 נאמר, שעמדת היועץ המשפטי לממשלה בנסיבות היא, "כי בנתונים המפורטים בהוראת האשפוז, ולאחר מכן בהחלטת הועדה הפסיכיאטרית, אין תשתית מספקת להוכחת קיומה של מסוכנות מיידית של המבקשת לעצמה כנדרש בסעיף 9(א)...". עוד נאמר כי אילו עמדה על הפרק שאלת המשך האשפוז היה מקום לבקש מידע נוסף באשר לסיכון. עם זאת צוין כי נראה ש"הוראת האשפוז הוצאה בתום לב מתוך דאגה רפואית מקצועית למערערת וכדי לסייע לה...". לכן נאמר כי יש מקום ליתן רשות ערעור ולקבל את הערעור, באמירה שבנתונים שפורטו "לא היה די להוצאת הוראת האשפוז המיידית על פי סעיף 9(א) לחוק".

(3) להצעה האופרטיבית הסכימה באת כוח המבקשת, שחזרה וציינה כי הוראת האשפוז הוצאה שלא כדין ודינה להתבטל.

ד. (1) בנסיבות החלטנו, כמוסכם על הצדדים, ליתן רשות ערעור, לדון בבקשה כאילו הוגש ערעור על פי הרשות שניתנה, ולקבל את הערעור במובן זה שייאמר כי בנתונים שפורטו בהוראת האשפוז הכפוי ואחר כך בהחלטת הועדה הפסיכיאטרית, לא היתה תשתית מספקת להוכחת קיומה של מסוכנות מיידית כנדרש בסעיף 9(א) לחוק טיפול בחולי נפש (המפנה לעניין זה לסעיף 6(1) ו-2), ועל כן לא היה מקום להכרעת הועדה בכיוון זה.

(2) באת כוח המדינה ציינה, כאמור, כי הוראת האשפוז הוצאה בתום לב ומתוך דאגה מקצועית למערערת ולשם סיוע לה. אין לנו כל סיבה לחלוק על דברים אלה, אך הדבר מצביע לדעתנו על הצורך בהדרכה לפסיכיאטרים השונים העוסקים בנושא, באשפוז כפוי ובערר, באשר להוראות הדין הקשורות בכך ופרשנותן השיפוטית (ובמקרה דנא גם העיר על כך יו"ר הועדה בדעת המיעוט). אציין כי נושא אחר הקשור בפרשנות סעיפים אלה מצוי בדיון בבית משפט זה ברע"א 8000/07 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלוני .

(3) הערעור מתקבל בהתאם לאמור בפסקה (1).

ניתן היום, י"ג בחשוון תשס"ח (25.10.07).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט